

บทคัดย่อ

กระบวนการออกแบบและพัฒนา ตุ๊กตาเครื่องปั้นดินเผา ของกลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาบ้านมอญ 43 หมู่ 1 ต.บ้านแก่ง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ แบบมีส่วนร่วมกรณีศึกษา ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มผู้ผลิตเครื่องปั้นดินเผาบ้านมอญ จะขึ้นรูปตามความต้องการของผู้ซื้อและตามความถนัดของตนเอง โดยผู้ซื้อจะเป็นผู้จำหน่ายจากแหล่งอื่นมาสั่งทำการผลิตตามความต้องการของผู้บริโภคหรือผู้ผลิตต้องนำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายในชุมชนอื่นเอง ซึ่งผู้ซื้อเครื่องปั้นดินเผาในกลุ่มผู้ผลิตเครื่องปั้นดินเผาบ้านมอญนั้นก็จะมีทางเลือกเปลี่ยนสินค้ากันจำหน่ายด้วยเพื่อเป็นการกระจายสินค้าไปยังผู้บริโภค จากการสำรวจพบว่าผู้ผลิตจะมีความชำนาญในการผลิตแตกต่างกัน และจะทำผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบซ้ำๆกัน จึงทำให้ขาดทักษะในด้านการออกแบบรูปแบบอื่นๆ ที่แตกต่างออกไป ส่วนการทำตุ๊กตานั้นผู้ผลิตส่วนใหญ่ไม่นิยมทำเนื่องจากค่อนข้างใช้เวลาในการทำและจะปั้นเล่นตอนมีเวลารว่าง ส่วนตุ๊กตาที่มีจำหน่ายในชุมชนนั้นจะรับมาจากแหล่งผลิตอื่นเป็นส่วนใหญ่

ประสบการณ์ด้านงานปั้นผู้ผลิตส่วนใหญ่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ เป็นส่วนใหญ่ และมีความชำนาญในการทำพิมพ์ หรือการกดประทับด้วยวัสดุให้เกิดร่องรอยบนภาชนะด้วยเหตุนี้จึงนำมาเป็นเทคนิคหลักในการตกแต่งผลงานการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงได้ร่วมคิดกับผู้ผลิต เพื่อหาแนวทางการออกแบบตุ๊กตา เพื่อที่จะสามารถนำไปทำพิมพ์เพื่อที่จะสามารถทำการผลิตได้สะดวกเหมาะสมกับผู้ผลิตมากที่สุด จึงออกแบบลักษณะท่าทางตุ๊กตามา 3 รูปแบบและทำการเลือกโดยผู้ผลิตและผู้จำหน่าย โดยผลสรุปจากรูปแบบทั้งหมด อยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยรูปแบบที่ 1 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ($\bar{X}=4.10$) จากแบบสอบถามผู้ผลิตเครื่องปั้นดินเผา จำนวน 25 คนและผู้จำหน่าย 25 คน

ผลสรุป ความพึงพอใจของผู้บริโภคและผู้สนใจผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ที่มีต่อต้นแบบตุ๊กตาเครื่องปั้นดินเผาที่นำมาประยุกต์กับกระถางปลูกต้นไม้ ในจังหวัดนครสวรรค์ โดยนำต้นแบบไปให้ผู้บริโภคและผู้สนใจและทำการประเมินจากแบบสอบถาม ในหัวข้อการประเมินในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้ ความพึงพอใจต่อตุ๊กตาเครื่องปั้นดินเผาในด้านประโยชน์ใช้สอย อยู่ในระดับ ($\bar{X}=3.83$) ผู้บริโภคมีความพึงพอใจมาก ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อตุ๊กตาเครื่องปั้นดินเผาในด้านวัสดุและราคา อยู่ในระดับ ($\bar{X}=3.97$) ผู้บริโภคมีความพึงพอใจมาก ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อตุ๊กตาเครื่องปั้นดินเผา ในด้านขนาดและรูปทรงของกระถางตุ๊กตาดินเผา อยู่ในระดับ ($\bar{X}= 3.63$) ผู้บริโภคมีความพึงพอใจมาก ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อตุ๊กตาเครื่องปั้นดินเผาในด้าน ความสวยงามในการใช้สีของตุ๊กตาเครื่องปั้นดินเผา อยู่ระดับ ($\bar{X}=3.70$) ผู้บริโภคมีความพึงพอใจมาก